

КОНЗЕРВАЦИЈА И РЕСТАУРАЦИЈА ШЕШИРА ГРОФА ХАДИКА

Бојана Костић Крчадинац, виши конзерватор

Музеј Војводине 2019.

ШЕШИР ГРОФА ХАДИКА

- Испитивачко-истраживачке анализе, тестови и пресек третмана конзервације и рестаурације на предмету *шешир грофа Хадика*, урађени су у оквиру мултидисциплинарног пројекта о животу и делу царског маршала грофа Андреаса Хадика (1710–1790), изузетне личности Хабзбуршке монархије, војсковође и футошког велепоседника, чија дуга и богата каријера на овим просторима није у довољној мери истражена и позната.

- Андреас Хадик, знаменита је личност за историју неколико земаља које су чиниле део Хабзбуршке монархије. Својим квалитетима и способношћу успео је да се, од нижег племића и заставника у хусарском пуку, знањем и вештином уздигне до царског маршала Марије Терезије

Предмет пре конзервације и рестаурације

- Предмет примењене уметности – оригинални шешир грофа Хадика из друге половине XVIII века, власништво је римокатоличке Цркве пресветог срца Исусовог (1908) у Футогу.
- Шешир је сачињен од вуненог филца црне боје, са апликацијама израђеним златовезом. Неткани материјал који се добија пресовањем и мршењем влакана животињског порекла. Технологија израде је старија од ткања и плетења, а могуће ју је извести на неколико различитих начина.

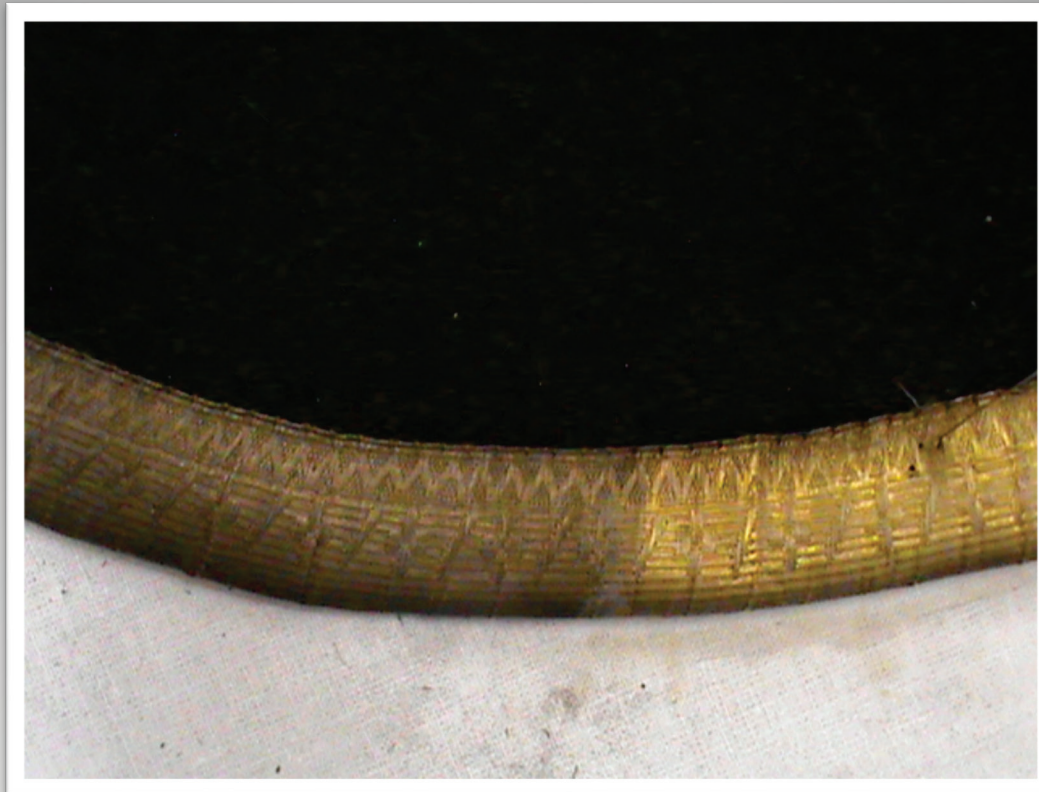

Предмет је затечен у веома лошем и оронулом стању. Вунени филц је временом постао нестабилан, крт и ломљив. Присутна је појава механичких оштећења, хоризонталних реза који се одвајају од целине.

Констатовани су остаци колоније фунга у облику разнобојних, пре свега беличастих и зеленкастих округлих мрља.

- На свим аплицираним златовезним деловима, као и на цветним украсима, дошло је до процеса оксидације метала, као и до пуцања памучног конца којим су причвршћени за филц, због чега се златовезна трака великим делом одвојила од филцаног дела.

Оксидација металне нити

Пропадање свилене нити

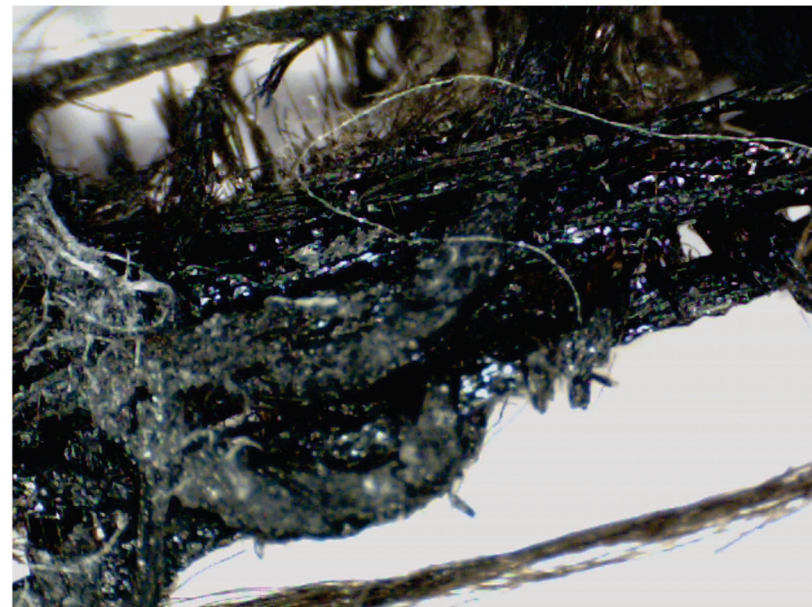
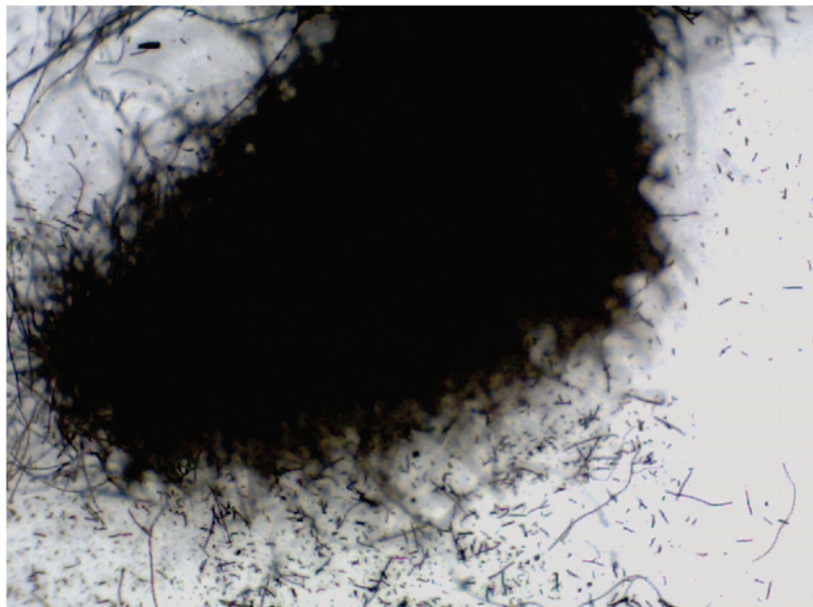
- У жељи да се предмет сачува од даљег пропадања, у претходном периоду урађен је груб и неадекватан покушај интервенција који је привремено консолидовао предмет. Претпоставља се да су ове интервенције изводили људи из народа који су били у непосредном контакту са црквом у којој се шешир чувао.

Стари третман шивења

Стари третман лепљења

**Вунени филц и адхезив на свиленој машини
микрофотографија**

Конзерваторско – рестаураторска методологија

- Конзерваторско – рестаураторски третман урађен је у неколико фаза, међусобно одвојених. У првој фази конзервације извршен је третман дезинфекције и фумигације, самим тим и заштита од евентуалне нове појаве микроорганизама.
- У другој фази чишћења приступило се рашавању целог предмета, свих украсних делова, рипсане свилене машине, гајтана са златовезним цветовима, дугмета, плетене жичане траке, и на тај начин омогућен је појединачни и детаљни третман свих делова.

Трећа фаза односила се на нетекстилне делове.

- Четврта фаза рада односи се на аплициране текстилне делове. Због неопходности успостављања оптималне Рh вредности, отклањања киселости материјала, извршен је третман мокрог хемијског чишћења свилене рипсане машине и гајтана, кроз заштитну мрежу.

Уклањање старих захвата

Топљење атхезива

- Пета фаза рада на овом предмету била је рестаурација вуненог филца на коме је био присутан већи број рупа (мањег и већег пречника), насталих временом услед деградације влакана и статике предмета, а поготово су биле приметне на спојевима и савијеним деловима.

Убацивање калка

Уфилцано оштећење

- У даљем поступку урађена је и рестаурација тројичног гајтана, на местима где је дошло до пуцања појединих нити, машине од свиленог рипса и златовезне траке.
- На крају изведеног третмана конзервације и рестаурације, а по предложеном пројекту, урађена је реплика шешира грофа Хадика. За израду реплика су коришћене основе од црног вуненог филца, док су сви детаљи ручно прављени и ушивани.

Изглед након конзервације и рестаурације

Изглед након конзервације и рестаурације